

100

پرسیارین سهرنج یراکیش بو مهزن و زاروکن

م.جوان محمد نهمین عثمان

2022

- پهرتووك : 100 پرسیارین سهرنج پاكيش بؤ مهزن و زارۆكان
- ومركپران و بهرههفكرن : م. جوان محمد ئهمين عثمان
- ديزاينا هونهرى : جاسم صبري

ماهى چاپكرن و بهلافكرنى پاراستيه بؤ نفيسهرى ©

دنیایه‌کا ره نځین و تژی پسیار

ئه ف پهر توکه ژ لایی بروک هاوس هاتیه به لاف کرن بو زاروکان
نه خاسمه بیت زیره ك ئه ویت حه ز فیربونی دکه ن پسیارا دکه
ن لسه ره ر بهر چافیت وا بکه فتن

هه ر زاروکه کی فه رهه نگا بروک هاوس هه بت رامانوی ئه وه
زاروکه کی فاما و تیگه هشتی و زیره که و دشیت هه ر پسیاره کا
هه بت ناراسته‌ی وا بکه ت وئه ندامیت وان بدله کی خوش دبه
رهه فن به رسفا پسیاران بدن. ئه ف 100 پسیاره ئیک ژنمونایه
بو یانا زیره ك هاتیه به رهه فکرن کو بروک هاوس ئیکه ژ ئه
ندامیت فی یانی کارمه ندیت وان وئه ز دگه ل وان، داخزا ده
میت خوش بو هه میا دخازین.

م. جوان محمد ئەمین عثمان

بنافی خودی مه زن ودلوفان

من دیت یافه ر ئه فی په رتوکی(سه د پرسپار و به رسفیت وان)یی
 بمفا ژ زمانی ئه لمانی بو کوردی وه رگیرم ژبه ر کو ده ما من
 خواندی من هزر کر دی گه له ک یا ب مفا بت بو زاروکا ن نه
 خاسمه هه مو پرسپار و به رسف زانستینه دیاره بو زاروکیت دته
 مه نی قوتابخانی دا دی یا سه رنج راکیش وب زه وق وده وله مه
 نده بت ب گه له ک جوریت زانستان , بی گومان مروفتیت مه زن
 ژی دی مفایی ژی بینن .داخازا ده میت خوش بو هه می خوینده
 فانان دکه م.

نقیسه ر

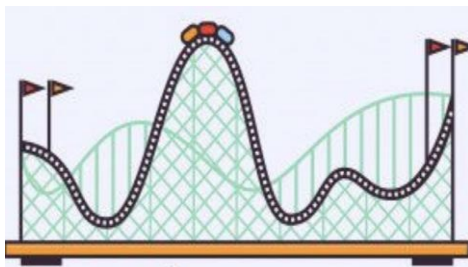
جوان محه مه د ئه مین ئوسمان

دهوك 2016

1_ بوچی مروف ژ سکا مرنی یا ل هه وایی ژووردا ناکه فت ؟

ژبه ر کو هیزا نافه ندی یا عه ره بانا قیتاری بهیزاخو دکیشیت
 ودگرت وناهیلت ب که فته ده رفه ی سکا قیتارا هه وایی ،نانکو ژ
 ریکاخو ناده رکه فت ونا که فت به لکو نه گه ر نه و هیزا نافه
 ندی نه مینیت وفه قه تییت دی قیتار ژوردا که فت

و هه ر وه صا هیزا نافه ندی کونترولی ل سه ر هه می واتشتیت
 پیقه گریدایی دکه تن یهوه کی مروفا دهما درویننه خواری هیزا
 نافه ندی وا دکیشته خو وناهیلت ب که فنه خواری.

2_ نافی سیفا ئاده می ژکیفه هاتیه ؟

ئه ف ناهه یی ژ گه رییی هاتی یاکو ژ نه ه هه ستیکا پیک تیتله
وما نه ونافی یی لی کری ئانکو دبیزنی سیفا ئاده می یادیاره ل ژلایی
سنگیقه ژحه فکا زه لاما وپیچه کی شکلی که ری سیفی دده ت
یاکو د ئنجیلی دا دیار کریه کو ده ما ئاده می گوهداریا خودی نه
کری وسیفا مه لعون خواری ومایه دگه ریاوی دا , وه دیاره ژی کو
ژپه یفا ته ببوچه ژ نه سلی عبری هاتیه کو راماناوی ژی هه ر
سیقه نه فجا نافی وی بو سیفا ئاده می.

3_ نه ری نه سترونوت لکیفه دچنه ده ست نافی؟

بی گومان لگهردوونی هیزا کیشانی نینه ژبه رفی چه ندی هه می
 تشت ب نا زادی دفرن له وما دناف پاپوریت گه ردونی نامیریت
 تایبه ت بیت ههین کو د مو کم کرینه دجهی خودا و ده ما
 ههوجهی ده ست نافی دبن خوب وان نامیرافه دگرن دا بشین هه
 وجهیا خوب قه تینن وان نامیرا نانکو تهوالیتان هیزا کیشانی یا
 هه ی وه کو گیزی که هرهبی ،دا به رماهیکا بکیشیت ژ نافی ده
 ستی وپاکژیی دپاریزن ده ما ما نهسترونوت هه وجه یی ده
 ست نافی بو حه فازا یان جلکیت تایبه ت بو فی چه ندی دکه نه
 به رخو

4_ چافیت مروفا دشین چه ند ره نگا ببینن ؟

گه له ك زه حمه ته مروفا باوه ر كه ت به لى نه فه راستیه كه نه
وژی كو چافیت مروفا به سى سى ره نف

گا دبیین ,ب مه لیوناشانیت گه له ك هویربیین كو ل سه ر شه به
کییا چافی نه كو به ر پرسپارن ژ جودا کرنا ره نگا هندهك تایبه
تن بو ره نگی شینن وهندهك بو ره نگی سور وهنده ك بو ره نگی
كه سکن . ده ما روناھی ف چافا دكه فت نه و شانیت پیکمه وهك كه
زیكا نه مری گه هشتنا پیزانینا یت وینه یی بو مه ژى دهنیرت بو
ئیکه مین جار هنگی دونیا ل ویری ره نگی دبت وره نگ هه می
چیدبن چنکو مه ژى ههر سى رهن گیت سه ره کی تی كه ل دكه
ت شین وسو و كه سك و هوسا هه می ره نگ تینه دیتن .

5_ مروف چهند دشیت بلند ب فرت دناف بالونیت هه وایی بیت

زهخم؟

بالونیت هه وایی بیت زه خم دشین ب هه وایی گه رم یان ب غازی بلند بت وب فرت ل سالا 1901 بالونه ك حه تا نزیکى یازده کیلو مه ترا بلند فری ژبه ر کو ل وی بلنداهیى گه له ك کیم ئوکسجین یاهه یی هه چی که سی تیدا بت دلی وی دبوورت حالی حازر ده ما خه لك دوا بالوونا دفرن دا بشین ژماره كا جیهانی ئانکو ریکوردی ب ده ستفه بینن وسه رکه فتی ببن ماسکین تایبه ت بیت ئوکسجینی وهه ر هوسا جل وبه رگین تایبه ت دگه ل خو دبه ن یان دی فرین دناف کابینه كا گرتی بت دا خو ب پاریزن ل سالا 1961 دوو گه شتیت بالوونا بیت کابینیت گرتی روویدان نزیکى سیه وپینج کیلومه ترا بلند ببون بالوونه كا دی ژى یا نه به ر نیاس سالا 1991 نزیکى پینجی و دوو کیلومه ترا بلند بوو .

6_ بوچی موز یا خواره ؟

ئەفۋ فېقىيە دەما لەسەر دارى شىن دېت و ئىشىين موزا گەلەك موز پېقە شىن دېن دەما دېچىك بو لايى خوارى مەزن دېن و ھەر گران دېن و وەكى مەزن دېن ل روناھىيا ھەتافى دگەرن دا روناھىي بکيشنە خو و پى بگەھن فېجا ھنگى بەھەف ھەتافىقە دچت و خوار دېت ھەقى گوتنىبە کو موز تىنە چىن ژ دارا موزا بەرى کو زەر بىن و بەرەف ئورويپا ب پاپورا دېن و لوپىرىژ تەمام دگەھن و لىيكا پاشى دفروشن .

7_ نائفك جيبه وكارى وى جو مفا هه به ؟

ده ما زاروك د ره حمى دايكى دا چيدبت نه شيت خوارنى و فه خوارنى
 بخوت و فه خوتن له وما بريكا دهيكى في كارى دكهت نهوژى بريكا گريبه
 سته كى گه له ك بهيز به ينا دايكى و زاروكى وى خودى يى چيكرى نهو
 ژى كو وه ريسى نائفكى به وىي گريدايه بهه قال بچويكيفه ره حمى دايكيفه
 وبزكى بچويكى فه و پشتى ژ دايك بوونى نه و وه ريس دئيته برين وبيچه
 كى دميينته بزكى زاروكيفه به لى پا و

نهوژى پشتى چه ند روژهكا حشك دبت و دكهفت و جهى وى ساغ دبت
 دگه ل پويستى له شى وشينا وى دبتنه نيشانا نائفكى و ههر بيرا مه
 دئينيت چه وا دايكيت مه خوينا خو ددا مه دا نه و به ندكه كو چو جارا
 نا برييت وقه رى دايكى چو جارا سه ر مليت مه نارابت .

8 بوجی هندهك جارا ته زینك پینا دگريت.؟

هه مو لاییت له شی دثیت خوین بگه هتی^v دا کار بکته و بلفت ده ما کو
 ئه و خوین ژ هه ر پارچه کا ئانکو ئه ندامیت له شی کیم دبت یان نه گه هتی^v
 دی ته زینک لی پهیدا بت دا مروقی ئاگه هدار کته کو خوین ناگه هته وی
 جهی ئه وژی بو نموونه ده ما تو لسه ر پیه کی^v خو پان ده سته کی^v خو هتد
 ... ده مه کادریژ^v بمینی و زه غتی^v لی بکه ی خوین دی^v ژی ئیته فه برین وپه
 نگییت و دی ته زینکی^v گرت ده ما ئه و زه غت ئانکو فشار رادبت مروقه هستی
 ب وه کو ده رزیکا یان ئیشانه کا نه خوش دکه ی ئه و دیار دکته کو ئه و
 جهین^v خوین ژی^v هاتیه فه برین یا به رفره دپته فه ژیه ر کو جاره کا دی
 خوین بدرستی دگه هتی^v

9 بوجی میشیت هنگشینی دمرن بشتی کو ب مروقی فه ددهن ؟

میشا هنگشینی دهرزیکا پیه دانی^۱ یا ب دیماهیکاو^۲ فه هه ی^۳ دهما ههستی^۴
 ب مهترسییا دکهت بکار دئینیت و پی فه دده ت هنده جارا ب^۵ ئیکودو^۶
 فه ددهن چو ل وان نائیت بهلی^۷ دهما ب مروقی فه ددهت گهلهک مهترسی^۸
 چیدبن ژبه ر کو ئه و ده رزیکا وا دمینته دناف^۹ چه رمی^{۱۰} مروقادا ودهما دفرتن^{۱۱}
 ئه و کیسکی^{۱۲} ژه هری^{۱۳} هه مو ژ لهشی^{۱۴} میشی^{۱۵} فه دبیت ژ هیزا فرینی و بریندار^{۱۶}
 دبیت لهوما ژ بهر برینا خو دمرتن.

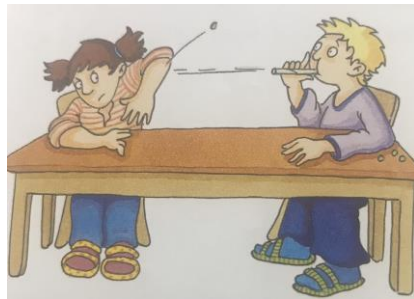

10_ بوجی دهما جههك د سوژت به قوشك لی به بدا دین؟

دهما جههك د سوژیتن ئه و لیمفیت^۷ بن پویستی پری ئافهكا زهلال دین کو
 لبن پویستی هه یه ئه و ئاف^۷ دا ببته وهکو پاریزه رهك بو وی جهی^۷ سوتی
 داکو چ میکروب نیزیک نه بن ئه وژی کو پویست بخو چی^۷ دکه تن له و ما
 چینابت مروف ب په قینیت ژبه ر کو لبن وی^۷ په قیشکی^۷ پویست جار ه کادی
 خو نوی دکه ته فه وساغ دبت و ئه و ئاف^۷ بخو نامینیت وحشك دبت .

11_ بوجی بنیین شین ل سهر لهشی بهیدا دین؟

گه لهك جارا ژ رویدانه كا كه تنی یان زهر به كا ب هیژ پهیدا دبن وی دهمی
 گه لهك ده مارین خوینی دپه قن ئه وین کو لبن پویستی وی گافی ئه و خوین
 به لاق دبت لبن پویستی ولسه رقه صور و شین دبت و وپاشی شین و كهسك
 دبت ویدیماهیكفه ژی زهر دبت ئه ق رنگه ژی هه مودژ ئه نزیمه کی تین
 ئه وی کو به پرسه ژ چیکرنا رهنگی سور بی خوینی .

12_ جهوا رساسی دکهنه دناف پینووسادا؟

ههژی گوتنی یه کو چوجارا رساس نه بویه دناف پینوسی^۱ رساسیدا به لکو نه^۲ ناهه یی^۳ هاتی دهما ل سه دا^۴ ئانکو قهرنی^۵ شازدی ل^۶ ئنگیلته را هاتیه چیکرن^۷ ماددهک^۸ چیکرن وهکو رساسی بو نهوژی ژ^۹ گرافیتی بو نهوژی کو کانزایه کی^{۱۰} بناقی (سپارکلنگ) ئانکو تهیسوکه و رهنگه کی بناقی^{۱۱} (کاوولین) تیکهل کرن و نه و تیکه له بو وهکو رساسی وهندی نه و (کاوولین) زیده تربتن هندی ره نگی^{۱۲} نفیسینی تاری تر دبت .

13_ نه ری مروفتننا یینا دشین ب خوینن؟

بی^۱ گومان دشین بهلی^۲ بدهستان لسه رکاغزی^۳ کو هنده ک خالیت بلند^۴ یت هاتینه چاپ کرن ههر شهش خال^۵ نیشانا پیته کی یان نمره کی دده ن^۶ ب ریکه کا تایبهت یا به رهه فکریه ده ما مروقی^۷ نابینا دهما بدهستی^۸ خو لسه وان خالین^۹ بلند لسه رکاغزی^{۱۰} دبهت دزانت چو هاتیه نفیسین و^{۱۱} دشیت بخوینیت ب هزرا خو ودهستیت خو^{۱۲} دبیزنه فی ریکا خواندنی (برایل) نه و که سی کو دیتی وچی کری .

14_ نه گه ر جبه (گيا گه زينك) دهما ف جهه كي دكهفت دسوژت و

دخورييت؟

لدومان دور ولسه ر به لگيت في رووه كي داقيت هوپر بيت ههين وسهري وا
 يي تويزه، دهما بو نمونه ده ستي مروفي في دكهفت نهو سهرك ژ به لگي
 شه دبت و دچته دنا ف پويستي دا وپریندار دكهت ژه هرا دچته دنا ف بريني
 دا ونيكسه ر دخورييت و دسوژيتن، نه گه ر مروف بخورينت زيده تر لي د
 دئيت و هندهك جارا وهكو ليرا نانكو ههستياريا پويستي پهيدا دكهت
 تشتي سهير نهوه نهو ف گيايه بو زه لاتي دئيته بكار ئينان يان وهكو دهرمان
 يان چايي نه خاسمه بهلگين وي بيت تهر و هوپر چنكودبي ده زينه .

15_ جهوا کامیلون (جوره کی گیانه وه ریت خشوکه) رهنگی خو

دگهورن؟

ئهؤ گیانهوهره دشیت رهنگی خو بگهورت دهما ههست ب مهترسییهکی
 دکهت یان توره دبت ل بن پویستی وا هندهک تهبهقیت دی بییت پویستی
 بییت ههین هندهک شانیت رهنگا بییت تیدا ههین دهما ئه و گیانهوهر ههست
 ب ترسی دکهت ئهوی رهنگی دگفیشت و بلهز رهنگی وی دئیته گوهارتن.

16_ نامیریت کومپیوتہری دشین ہزرا ب کہن؟

راستہ دگہل بورینا دەمی کومپیوتہر ہەر یی بلہزتر وزیرہ ک تر لی دئیت و کاریت پیشکہ فتی پیشکہ شی مروقایہ تی ی دکہ ت بہ لی ہم مو مروقییت زانانہ دوی بواری دا کاردکەن ویریکا دانانا پروگراما بو وان کومپیوتہرا قہت باوہر نہ کہہ کو کومپیوتہر بشییت کاری مہژیی مروقی بکہت یان جہی وی بگرت .

17_ چهوا دولقین بیهنا خود ئافی دا دئینن و دبه ن (هه ناسه)؟

دولفینا وهکو مروفا میلاک ییت ههین و نهشین وهکو ماسییت دی گهلهک
 دهمهکا دریژ ده رفه ی ئافی بمینن لهوما خو دههلا فیژنه دهرفه ی ئافی وهکو
 حیتا ونافورهکا ههوابی یازیده بوش ژ کونه کا نک پاتکی بهرددهنه دهی
 و دیسا ههوابهکی پاک و پژی ئوکسجین د کیشن و دچنه فه دئافی دا ودمینن
 ههتاکو جارهکا دی ههوجهی ئوکسجینی دبنه فه .

18_ بوجی ئەلماس بی بهها گرانه؟

ژبه‌ر کو ئەو کازایه گه‌له‌ك یی کیمه و ل هه‌می جوها نینه لسه‌ر رویی
 عه‌ردی له‌وما ده‌ما هه‌بت کار و ئەرکیت مه‌زن دقین هه‌تا کو دهر دئیحن و
 حولی دکه‌ن و دته‌یسینن گه‌ له‌ك ب زه‌حمه‌ت د ئیته‌ شکاندن ئەفه
 هه‌می دبنه‌ ئەگه‌ری به‌ها گرانییا ئەلماسی .

19_ چهوا دنگ فهددهت ؟

دهما دهنگهك ل جههكي تيت يان ههبت وهكو مهوجييت ئاقي مهوجييت
 دهنكي چيدبن و ئه و بي رهنك و بي شيونه وبى تامن و ئه م نابيين بهلى
 ههست پى دكهين دهما ئه و دهنك ب تشتهكي دكهفت وهكو ديوارا يان چيان
 ئه فجا ئه و دهنك دزفريته فه و ئه م گوھ ل ده نكي خو دبينه فه.

20_ بوجی مریشك هیكا دكه ن؟

دناڤ له شی مریشکی دا هیك چیدبن ئه وژی د هیكلدانكا وی دا زهرك
 چیدبت و ب سپیلکی تیتته سهردادان ده ما دناڤ بوریا هیكلدانکی دچت و
 پاشی تیقلی وی زی ژکلسی کو هه ر لدویماهییا بوریی دا بخو چیدکته
 دهما دویکل وی هیکی لوقاح دکته دبتته چیچه لوك و مریشك 21 روژا
 لسهر د روینیت دا گهرم بت

دهما ته مام بو دی تیقلی خو شکینیت و چیچه لوك دهر دکه فت ودهما
 دویکل نه لوقاح کته وی هیکی دله شی مریشکیدا نابته چیچه لوك به لی
 مریشك ئه وی هیکی دکته و بو خوارنی دئیتته بکار ئینان.

21_ ټه و ميشيت بو تنى ټيك روژ دژين جو دخون ؟

ټهټان ميشا دم نينه خو بو خوارنى ژى ژبه ر كو گه لك ژى كورتن هنده ك
 بو دوو دم ژميرا دژين خو ده ځى وا يى ده قسيى يه هنده ك ژى دفرن
 ددهمى فرينى دا جوت دبن و مي هيكيڼ خو دكه نه دټاځي دا و پاشى دمرن
 وټهټ جوره هه ما نا گه هن چ ب خون به لى ټهټين بو ټيك روژ دژين يه ره
 قيت وان دټاځي دا دژين وپرتيت رووه كيت مرى ييت ناټاټيدا دخون و
 ټه و ته حال ب ييت گه لك هوير و هنده ك مه خلوقاتين هوير وټهټه هنده ك
 جارا بو سى سالا دژين.

22_ بوجی جه مه د یا حلیسوکه؟

براستی ئه و جه مه د نه ئه گه را حولیسینی یه به لی ئه و ته به قه کا ئافی یه یا گه له ک ته نك کو مروف نابینیت یا لسه ر ئه و دبته ئه گه ر بو حولیسینی .

23_ جه وا فیل دنفن؟

فیلی مه زن گه له ک نانفت تنی نیزیکی دوو دهم ژمیرا به لی بیته بچویک هه و جه ی دهمه کی دریز ترن بو خه وی دهما کو فیل دنفن هیزا خو دداننه سه ر ددانیت خو بیین عاجی دهما مروف دویف چوونا فیلا دکه ت گه له ک کیم بشیت فیله کی نفستی بینیت ژبه رکو ئه و گه له ک بیته ب ههستن بو دهنگا دهما دنفن دهنگه ک بیته وا ئیکسه ر رادبنه شه له وما زی هه ر شپیره بهینا خو فه ددهن .

24_ بییت قازا دته زن دین دنا فثافی دا؟

بنی بییت قان ته یرا هه ستویکه کی ب هیزه و چه رمه کی گه لهك ستویر
 بی نخاقتیه کو لسه ر جه مه دی ژی ناته زن نه فه ژی توره کا موکم
 یاده ماریت خوینی دلنگین وا دا یابه ر پرسه ژ فی پروسی نه وژی ده ما
 نه و خوینا گه رم دنا فله شی وان دا ژ وردا دچت نیزیک و دبه ر وا ده
 مارین کو خوینا سار دیبیت قازا بو له شی دبه نه فه دوی ریکی دا نه
 و خوینا ته زی بویی دیبیت وان دا جاره کادی گه رم دبتن و نه ف میکانیزمه
 به رده وام دبت ویبیت وان دمینن گهرم .

25 هیڙا زفرینا عہدی ل دور خوہ جنده؟

بو هر چرکه کی 450 مه تره شهوژی نیژیکی 1610 کیلومه ترا یه بو هر دم ژمیره کی به لی مروقی ناگه ه ژفی زفرینی نینه به لی پا زفرینا عہدی ل دور حه تافی گه له ک بله زتره نیژیکی 107280 کیلومتره بو هر دم ژمیره کی هه یف ژی کو ل دور عہدی دزفرت به لی بله ذاتی یه کا کیم تر به لکو بهس 3600 کیلومه ترن بو هر دم ژمیره کی یه.

26_ نهرى تو بيژى جهى عهرى دناڤه تاڤيدا ههيت ؟

حه تاڤا گه له كا مه زنه كو 1000000 جارا جهى نه ردى دناڤدا
 هه به ژ نه سمانا هه تاڤا و هه يڤ و هه كو ئيك مه زن ديار دكه ن به لى وه
 نينه لى وه سا ديار دكه ت ژ بهر كو هه تاڤا گه له ك گه له گ ژ نه ردى دوير
 تره كو ژ هه يڤى و

هه ر تيشكه كا هه تاڤى هه شت خوله ك دڤين دا ب گه هته نه ردى به لى
 رونا هيا هه يڤى ب چركا دگه هته نه ردى .

27_ بوجی تیلبت مروقی ب سه رشویشتنی دقورمچن؟

پویست ل وان جها گهلهکی ستویره ودهما ئافی گهلهك دکیشت و
 دنمییت دوهرمت وشکلی چهرمی دئیتته گوهارتن بهلی ئه و گهورین نه یا ب
 ترسه ویشتی ده مهکی دزفرت وهکو خو و راست و حولی دبت.

28_ نینوک چه ند دریز دین؟

هه ره هیفه کی نینوکیت دهستی مه چوار مللیمه ترا دریز دین نه گهر مروڤ
 نه برت دماوهی ساله کی دا دی گه هنه دریزیا پینج سه نتمیه ترا بو نموونه
 نه گهر نیکی هه شتی سالی ژ ده ما ژدایک بونی چوجارا نینوکینت خو نه
 بری بن دی دریزیا وان گه هته سی مه تر و هه شتی و چوار سه نتمیه ترا
 مروڤه کی نه مریکی دریزترین نینوک لجهانی دا بیت هه ین کو ب دریزیا
 سیه ساله نه بری بون نیزیکی مه تره کی نینوکیت

وی دریز ببون به لی د رویدانه کا هاتووچونی شکه ستن بو زانین نینوک
 چه رمه کی زیده و مری یه و ب هیزه له و ما ده ما تینه قوساندن نائیشن .

29. ماسی وی ئاڤا تیدا دژین دڤه خون یان نه؟

ئه و ماسییٔ دناڤ ئاڤا ده ریایی دا دژین ئاڤی ڤه دخن و خوی یا ئاڤی
ژی بریکا (خه یاشیم) ئانکو پیلینیت خو وی خوی پالده ن ودهر دئیخن
وئه و ماسییٔ دناڤ ئاڤا شرین دا دژین ئاڤی به رده وام بریکا پویستی خو
دکیشنه دناڤ له شی خو ژبه رکو ئاڤا دله شی وا دا بخو سویر تره و پی نه
ڤیت ئاڤی ڤه خون به لکو به روفازی دڤیت به رده وام ئاڤی دهر دئیخن
دا نه په قن .

30_ چهوا ماسی بیهنا خو دئینن و دبه ن ئانکو (هه ناسه)؟

ماسی نه وهکو گیانهوه ریت دی دشین ئوکسجینی ژ هه وایی بکیشن ئه فجا ئه و ئوکسجینا هه لیایی دئا فیدا وهکو په قویشکیته غازی زوی دکیشن ده ما ده فی خو فه دکهن وتژی ئاف دبت (خه یاشیم) ئانکو پیلینیت خو ئه ویت کو لته نشتیت سه ری ول پشت چافیت وان ب فشاره کا زیده لسه ر چیدبت و خوین تیدا بهیز دگه ریبت ودلفت و ئوکسجینی ژ ئافی دکیشن هندهک ماسی بیبت هه یین ئه ویت دئا ف ئافین کیم ئوکسجین دا دژین بو نمونه ماسییا میلاکا سور (سیی) یان ماسیین خواهلا فیژ یین ته قنی ئافی وا ب ئه لمانی (شلام شپرینگه ر) ئه ندامیت پیشکه فتی بیبت هه ناسه کرنی بیبت هه یین و دشین ئوکسجینی ژ هه وایی زی بکیشن.

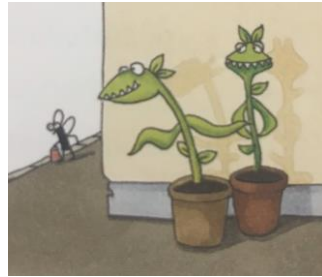
31_ چه واچه کچه کیله دشین ل تاریبی ب لفن ؟

چه کچه کیله نه شین باش ببینن به لی گو هیئت وان گه له ک یی ب هیزن
 نه خاسمه ب شه فی ده می نارامی وبی ده نگی یه نه و دشین جهی غه
 نیمه تا خو بزائن بریکا ده نگی ده ما د لفن لدویف وی ده نگی هیرشی
 دکه نه سه ر و دخون .

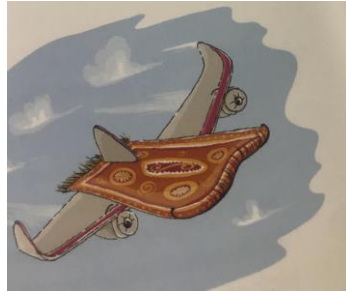

32_ ئهري رووهكين كيزك ئانكو (حه شهرة) خور ددان هه نه؟

نه خير ددان نينن به لي هندهك ژوان ريكيي دوي هه نه بو گرتن و خوارنا
 حه شهرا وهكو هندهك گولا به لگيت وان د نويسه كن دهما حه شهرةك دادده ته
 سه ر به لگي پيئه دنويسيت و ئيك سه ر دخوت و هندهك زي وهكو تراري
 نه دكوپرن دهما حه شهرةك دكهفته تيدا نه شيت دهركهفته
 فه هندهك زي وهكو قه په غه كي يا پيئه لسه ري دهما حه شهرة دادده ته سه ر
 ئه وقه په غك دئيه گرتن و حه شهري دخوتن .

33_ بهرکیت فروک هه نِهلی بی گومان بییت هه ین بهلی دناف فروکادا ل
 ئه ردی درائیخستینه ده ما مروف سهفه را بفروکا دکه ت دی بینت لی ئه و
 بهرکیت بی فروک دفرن تنی دناف چیروکیت هزار وئیک شهفا دا هه نه کو
 ئه و ژى ژ خه یال وهزیت نفیسه ری نه .

14_ ئه ری هه می رووبار دگه هه نئیک ئو روی دینه دناف ده ریازه وده ریادا

۴

راسته گه لهك جارا رووبار ئیك سهر نا چنه ده ریازا یان ده ریا بو نمونه
 ئوكاوانگو رووباره كه ل ئه فریقا باشور رویدبته ناف نافا بائیری یان
 رووباری دانوب ل گه لهك جهان بهرزه دبته و جاره كا دی ل هندهك جوها
 دیار دببته فه ئه و ژى بو نمونه ئه لمانیا و نه مسا لی هه ر چه وا بت و کیفه
 به ری خوبكه ن ل هه ر جهه کی جیهانی بت دیماهیکی ریكا ده ریازی وده
 ریا دگرن و دگه هه نه فه ئیك.

35_ نهری هه سببی ئافی ج دکهت دژی سوتنا چه تافی؟

پووستی فان گیانه و هرا گه لهك یی ته نكه نهف گیانه و هره ل نه فریقا مه داری
 دژیت كو گه لهك چه تافا گه رمه دڤیت هه ر دناف ئافیدا بن بهلی دفن و گوهین
 وا ژدهرفه ل سه ر ئافی دمینن دا بیهنا خو بکیشن دهما لبهه ر چه تافی دمینن
 نه و نا سوژن ژبهه ر خواها وا یا سوره سبحان الله

وهكو مه لحه می دژی چه تافی کار دکهت و فان گیانه وه را دیاریزیت دژی
 سوتنا چه تافی .

36_ نه گه ر جبه دهنگی مروقی دکه ثبت ؟

نوژداریت بیانی دبیزن فلانی به قهک یا دگه ریبی^۱ دا لی^۲ وه نینه^۳ نهو به لکو
 وه ره مه که ل بن نه زمانی چیدبت نوژدار ناخی بی دانای ب لاتینی (رانولا
) نانوکه به قا بچویک کو نه گه ری نه مانا ده نگی یه نه و وه ره م ژ بهر
 کو وه کو په قویشکیٔ ده نگی نه بیٔ به قان , لهوما دهما دهنگ دچت
 دبیزنی^۴ نهو به قهکی^۵ یا خو هه لاقیتیه^۶ دگه ری یا نه ساغی دا چنکو ژ زمانی
 بو گه ری بی ته مه ت خواهه لاقیتنه کا به قایه ژجهه کی بو جهه کی دی .

37_ بو جی به حنی یا بییت مروفا گهلهك یا هه ستیاره ؟

ل بنی پییان گهلهك عه سه ب بییت ههین کو ریکا وا بو مهژی دچت و دگههتی ده ما ده ستفه دانه ك دگه هتی وه کونموونه (قدقدانك) ئيك سه ر دی بییت خو کیشی , وه کو ته لیفونی دهما تو نمره کی دخوازی ئيك سه ر جهره س لی دده ت . نیفا دهستی ژی ههر هوسایه بهلی ژهر کو کاری دهستان روژانه گهلهك پتره و پتر دئینه بکار ئینان نه فجا هه ستیاری یا وا کیم تره نه وهکو پییا نه لهوما نه گهر مروف وهکو زهمانی بهری هه ر پی خواس بریفه چوبان پی ژی هه ستیار نه دبون.

38_ بوجی هنده ك جارا له رزك ب له شی مروفی دا دجتن ؟

ده ما مروف ههست ب سه رمایی دكه ت یان ترسهك بو چیدبت له رزکی دگرت ماسولكیت بچویك دلەشی مروفی دا بهرپرسین فی کاری نه جهی وان یی لبن ته به قا سه رفه یا پویستی ل بن جهی شین بوونا موییان ئەوژی ئە فجا دەمی سه رما یان ترسدگه هته مروفی ئە و عه سه ب ئە مری دده نه مه ژی (وهكو به رگرییه ك بو له شی) ئەو چه رم ئیکسه ر دمچییت و خو دکیشته ئیک دا کو نه هیلت چو زیان بگه هنی ئە فجا دبتە له رزك کیم مویی کاری وا ماسولکا ب هیزتره وله رزك زیده تر دبت.

39_ برویسی چه وا رووی دده ن؟

دهما دونیا گهرم دبت و رتوبهت ئانکو شه ه یا ههواپی زیده دبت و ئهف هردو ههواپین گهرم و سار دناف ئیک دکهفن گهلهک ههواپهکی گهرم و برتوبهت پهیدا دبت و دکهته عهورهکی مهزن و تاری کو دنافدا گهلهک شهحنیت (سالب وموجب) (ئه رینی و نه یینی) تیکهل دبن و دژی ئیک کار دکهن و ئیکسه ر ئیلیکتریکهکا (که هره ب) یا زهخم چیدبت و هندی شهحنه پترلی دئین که هره ب زیده دبت و دهر دبت وهکو بریسی و ئه و دهنگی مهزن ل دویف مهزنیا بریسی یه ههردهم دگهلا یه .

40 بوجی ستوی زهرافا گهلهك بی دریژه ؟

دریژی یا زهرافا دگه هته شه ش مه ترا دریژترین گیانه وهری شیردهره و ل نه فریقا دژیت وستوی و اژ حه فت فقهرا بتنی پیک هاتییه هر ئیک ژ وان فقهرا چل سه نتمیتره نه فهژی نه هه می دهما هوسا بو بهری ملیون سالا ستوییت واکورت تر بون ستوی دریژ باشی یا خو یا هه بی نه و ژ بی زهحه ته دگه هنه به لگین داریت بلند دا به لگا بخون نه خاسمه دارا (ناکاتسیی) کو گهلهك یا بلنده و نه و گهلهك چه ژ خوارنا به لگین وی دکن و دهما دنن ستوی خو ددانه سهر له شی خو نختنا و ا ژ بو دمه کی کورته ژ بهر مه ترسیا بو نموونه ده ما شیر هیرشی لی دکن و دشین ژ ستوی وان زوی بگرن و ب کوژن .

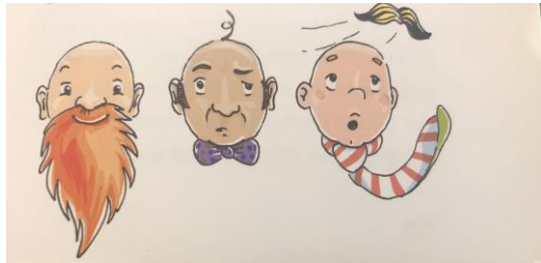

41. بوجی شویشه یا رونه (بی ره نگه)؟

مروڤ نه شیت دناڤ ئاسنی یان ستیلی لایی دی ببینت ژبه ر ئه و پرت یان هوپک (جزینات) و ئه لیکترونین کو ئاسن یان ستیلی دا گه لهک دبی^۶ سه لیه نه و درنده دناڤ ئیکرانه دلن ژبه رفی چه ندی قلاهیی چوقلاهیی نامینیت ، له وما ده ما روناھی ڤه ئه لیکترونا دکه ڤت ریکی ناده ن بو روناھی^۷ دناڤرا ببورت ولویری دمینیت ودئیته کیشان وناده رکه ڤته لایی دی . لی هندی کو شویشه یه ژ خویزی وکلس وسودایی پیک هاتیه وهه ر ئیک ئیلکترون دگه ل ئیک پرته ک (جزی) دگه هنه ئیک ومولیکول کی چیدکه ن ب ریک وپیک و دما به بنا وا دا وقلاهی چیدبت و روناهیی جهی خود وا قلاهییا دا دا دکه ه ت و ریکا ده رفه وبه رده وامیی دگرت وده دکه ڤت له وما مروڤ دشیت د ناڤ شویشی یرا لایی دی ببینیت .

42 بوجی گهلهك زه لام دى برجن ئانكو (كه جه ل) ؟

هەر مروڤهكى هورمونیت گرنگ بییت ههین چو نیر بت یان می ودبه ریرسن ژ گهلهك شولا دهما ئەو هورمون زیده یان کیم دبن دلە شی دا ل مروڤان دیار دبت وه کو بو نمونه پرچ وه ریان یان ره ننگ یان ده ننگ و بهژن و هتد.... بو نمونه (هورمونی تیستوستیرون) ل دمف نیرا ههیه ئەو ژى ئەگه رى گههشتن و مهزن بوونا کورایه به ره ف زه لامینی دهما زیده بت دلە شی وا دشیت بته ئە گه رى کیمبوونا پرچی . لی ئە گه رى که چه ل بوونی جیناتیت میراتهینه بو نمونه دهما بابکی که چه ل بت و کورهکی بچویک ههبت چیدبت ئە و کور ژى ده ما دبته زه لام که چه ل بت .

43 بوجی گنیا بی^۶ (که سکه) ؟

بی^۶ گومان به لگیت هه می رووه ك و داروبار ره نگی که سك یی تیدا ئانكو (كلوروفیل) نه خاسمه رووه ك ژی هه و جه یی خوارنی نه وه كو مروفان دا بژین دهما به لگ غازه كا تایبه ت (كولن دایوكساید) ئانكو كاربوندیوكسیتی بریكا شه قیت ئانكو كه لشتوكیت سه ر به لگی هه وایدا دكیشته ژوور كو غازا (كولندا یوكسید) ه وتیكه لی وی ئا فا كو دنا ف به لگی دا هه ی دبت پیکفه شه کری^۶ د به لگی دا چیدكهن ئه ف پروسه كارا دبت ده ما حه تا ف ئینه ر جیی^۶ وروناهیی دده ته رووه کی كلوروفیل چیدبت و چه ند روناهی بهیزتر بت كه سكاتی پتر ه بو نموونه ده ما وه رزی پاییزی به لگ زه ر و قه هوه یی دبن ژبه ر كو روناهییا حه تا فی نه یابهیزه فی وه رزی وره نگی که سك کیم دبت وتیك دجت و رووه ك وهه می دار وبار کیم ئا ف دبن نه فجا پروسا چیکرنا ئینه رچی وکلوروفیلی لاواز دبت وبه لگ ژی دوه ریبن.

44 بوجی برجا مروفت دان عه مر سپی دبت؟

به پرسپی رهنگی دله شی مروقادا کو دبیزنی (میلانین) چه ند نه و رهنگ پتر
 وبهیز تر بت دله شیدا هندی رهنگ دی تاری تر بن به لی دگهل عه مری وپیر
 بوونی نه و رهنگ ژی لاواز و کیم دبت له وما رهنگی پرچی ژی فه دبت
 حه تا کو نه مینیت و پرچ سپی دبت.

45 پرچا مروفا جهند دريژ دبت؟

پرچ هر ههيف ئيڭ سه نتيمة تر دريژ دبت ئه گه ر مروفا پرچا خو چو جارا نه برت دگه هيته نيڤ مه تري ڙي لي ئه ڤه ڙي پشتي شهش سالا نامينيت ڙ ئه گه ري پرچ وهريباني وشين بوونا موييت پرچي بييت نوي ئه ڤجا روزانه 100 مويي ڙ ڙيرچا سه ري دوه ريبن بي كو مروفي ئاگه ه ڙيبت بو زانين مويين دي بييت له شه ي ده مه كي كورت يي هه يي بو شين بووني وپاشي رادوه ستن يان دوه ريبن , و مڙيلانك بو 3 حه تا پنيچ هه يفا شين دبن و رادوه ستن و دريژ تر لي نا ئين .

46_ مروفڤا جهند موبى هه نه ؟

مروفڤا ژ سهرى هه تا پييان يى بموييه ژبلى بنى پيى و نيڤا دهستى ته مامه تيبا له شى ژى بيت هه ين بهلى گهلهك دهويرن و هندهك جهان هه ر ديار ناكهن , زهمانى بهرى مروفڤا گهلهك ب پرچ بون ژبه ر كول بهر هه تاڤ و سهرما و گهلهك مه ترسييا دا دژيان نه قجا وى پرچا بوش نه و دپاراستن , لى قى ده مى مروفڤا خو دپاريژيت ژبه ر كو ژيانا قى سه رده مى يا موديرن نه و نه گه ر هه مى بيت هاتينه چاره سه ركرن ونه مائنه نه و پرچ و موبى كيم تر لى هاتن , ژبلى كه چه لا دڤيت نه و خو بپاريژن , ب كولاڤا يان چاندنا پرچى يان باروكا بو نموونه پرچ سورا هه تا 90000 موييت پرچى بيت هه ين , پرچيت تارى نزيكى 100000 موييانه , و پرچيت ره نڤه به نزيكى 140000 موييا نه .

47_ ناڤى موبايلى ئانكو (هاندى) ژ كويشه هاتى به ؟

ئهلمان دببژنه موبايلا هه ندى نه و دببژن هه ندى پيتهكا ئهلمانيبه راماناوى (له پ) ئانكو ده ست و نهڤ ئاميره ته مه ت له يى دهستى مروفڤيه و بدهستى دڤيته ب كار ئينان .

48. بوجی گه له ك رهنگیت پویستی هه نه ؟

شانیت رهنگ دانى دپویستی دا به پرسن ژدانا سه نگ وره نگیست جورا
 وجور وگه له ك جوریت میلانینی دپویستی وئه فچه نده دگه ل
 ستویراتی وروینى وهه بوونا کاروتینی و هیزا زفرینا خوینی ئه فه هه می
 دبنه ئه گهری هه بوونا گه له ك رهنگیت پویستی .ئه و مروشیت به رده
 وام ل جهیت به ر تیشکا چه تافی دژین ره نگی پویستی وا یی سروشتی
 یی تارییه وان دپاریزت ژسوتنا چه تافی .

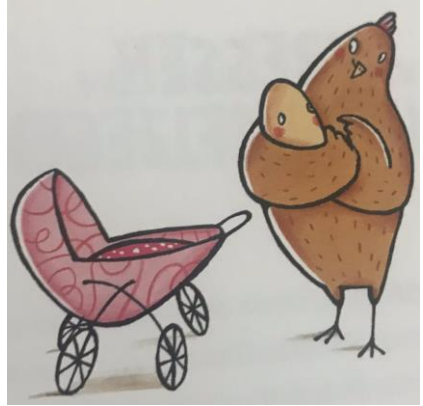
49_ جول بن تهختیت(هیمپلن) هه به؟

ئهفه ژى گوتنهكا ئه وروپى ياكهفنه بهرى دووسه د سالا ئه و مروثيت بى سه روبه ر و كيم فام و بى خه م و بى خيرت ب ئه فى نافي دهاتنه نياسين و وه سف كرن و بهرى نيزيكي دوو سه د سالا دگوتنه فى جورى مروفا(هامپلن) ئه وژى په يسه كا ئه لمانيه و دگهل ده مى ئه ف په يسه بو (هيمپلن) و په يفا تهختى ب ئه لمانى (بيت) لى زيده كرن , ئه فجا بو گوتنهك ئانكو مه ته له ك بو فان جورى مروفا.

50_ کی بهری کی هاتبه هیک بان مریشک؟

بو زانیننا فی چهندی دقیت فهگه ریینه بهری 230 ملیون سال، ئەم دی بهلکو ئیکه مین دیناسوری بینین بهلی دی هیکا ژی بینین ئەوژی کو زانا دبیزن دیناسور گیانه وه ریت خشوکن (زواحف) و هیک دکرن بهلی چو بهحسی هه بوونا ته یرا ومریشکا ل وی ده می نه بوو، لی پشتی ملیونهان سال پيشکتهن و گهورین دجورین فان گیانه وه را دا چیبوین وته یر و و مریشک ژی په یدا بوون ئەف گهورینا زهخم دبیزنی (ئیفولوتسیون) نانکو پیشکته فتن و دیار کر کو هیک بهری مریشکا هه بوون.

51_ بوجی دل ب له ز لي ددهت دهما مه ترسييا؟

ئەگەر مه ترسيينه ، دهما ترسهك ده ف مروفي بو نمونه، بورينا ريگه كا پري ترومبيل يان بورينا ترومبيله كا بله ز دي راوهستي و ترس بوته چيبت تو دي بي حه مدي خو ئانكو ئوتوماتيكي دي پاشفه چي ويان چو جوريت رويدانيت دلته زين وبترس و عاذزي ببت دوي ده ميذا ئيكسه ر دل زيده تر و بله زتر خويني پالدهت ددهمارادا ئە فجا دي ئە ركي دلي زيده بت و بله ز خو د قوتين و دگهل في رويداني مروف بيهنا خو زيده تر وبله زتر هه لدكيشت و ئە فه دبنه ئە گه ري خوهداني زي ئە ف پروسه وهكو هايدارييه كي يه بو مروفي دا خو ژ مه ترسييا وعاذزيا وماندي بوونا زيده ب پاريزت وبله ز حه له كي وريكه كي بو رويدانا ببينت ، بو زانين دلي زاروكا 80 ، و مه زنا 60 —حه تا 70 جارا ن خو دقوتت دهه ر خوله كه كيذا .

52_ (جادوکه) ئانکوسحر باز کینه ؟

ژکه فندا چپروکیت سحر باز ا هه بون ، نه خاسمه کارین وان هه ر یین خرابیی
 بون بهلی ل سه دهیین نیفی ل ئه وروپیا گه لهک مروف وهکو سحر باز ا دهاتنه
 نیاسین و بههرا پتر ژن بون ، ژ بهر هندهک ره فتاریت تایبه ت هه بون ، بو
 نمونه شیان هه بون نه ساغیا چاره سه ر بکه ن خه لکی هزر دکر ن ئه
 کاره سحر ن، ئه فجا دهما مالا که سه کی سوتبا یان سه قا تیکچوبا یان ئیک
 مربا ئه گهر دبی تاوان ژ ی بان هه ر خه لکی دکر نه ستوییت وان ، سزا
 مرنی ب سووتنی یان خه ندقاندن دثافی دا ده ر حه قی وان ئه نجام ددان
 هه تا نزیک ی سالا 1800 ل ئه وروپیا ئه ف دیچون وسزا هه بون ، هه ژ ی
 گوتنی به د قورئانا پیروزدا خودی مه زن دیار کریه ، سحر و ساحر بییت
 هه یین چو میر سحر ی بکه ت یان ژن ئه و کاره کی حه رامه وسزا یا هه یی
 نه خاسمه بو فان جور ی مروفا بییت زیانی دگه هینه خه لکی .

53_ مفا نالبت ده وارا جبه ؟

ژكهفندا وحه تا ده می مه یی پیشكه فتی مروفا گهلهك باری^٧ ده واران
گران دكرن ودكهن چو ل باژیران یان چیاپی یان ل گوندا ,بو گهلهك كاریت^٧
زهحمهت نه فجا بنی^٧ پییت وا بریندار دبوون و دمهحییان و دته حسوین
وگه له ك نازار دگه هشته قان ده وارا لهوما نه هزرا ئاسنی بنی^٧ پیی^٧
ئانكو(نال) پهیدابو كو پرته كا ئاسنی یه ببزمارا دبنی پییت ده وارا
دقوتن و مكم زهبت دكهن ب بنی^٧ پییت^٧ وان فه لی نازار نینن و ئیشان
چنكو گهلهك جههكی^٧ ستویر و بهیزه وه كو شاخیت هنده ك گیانه وهره
و.وه كو نینوكا بو زانین نه و هه سپ بییت (وه حشی)ل چولی و سروشتی
دژین هه وجه یی نالا نابن ژبه ر كو ئاقار یی ل وارا یی نه رمه.

54_ ٺه گه ر جيبه مريشك ڙبير ڦه دنڦن و ناکه ڦن؟

خودی مهزن تايبه تمه نديبه کا دايه ڦان ته يرا ده ما دنڦن, ٺه وڙی له پيٽ
وانه تله کا زيده يا هه يي بولايي پشتي دچت ده ما دخه و دچت ٺه و له
پ ويهنج خو پيگڦه ب ٺيڪ جار دگرن و بگي ريکي ته يري مکم دکه ت
بجهي وي ڦه و ناهيلت بکهفت و دهما ڙ خه و رادبتن و خو ڙيڪ ڦه دکهت
ٺه و پهنج سست دبن و ڦه دبن.

55 بوجی سه دره ون؟

ده ما سه هه ست ب گه رمی دکه ت ژنه گه ری که فلی وی بی ستویر و
 وسه بیبا چو ریک نینن بو ده رکه تنا خوھی لهوما دقیت وی خوھی
 بریکه کی دهر بیخت نه و پروسه بریکا بیهن کیشانی رویدده ت ،دهما دهفی
 خو ژگه رما فه دکه ت وهه وای دکیشت دل پله زتر کار دکه ت و شینا 40
 نه فه سا 400 نه فه سا دکیشت د ئیک خوله که دا ئیکسه ر نه و شه ه
 وخوه ژ دهفی و دفنی و زمان و میلالکا سور(سییا) دهر دکه فت وحشک
 دبت .

56_ مفایین فاکسینا جنه ؟

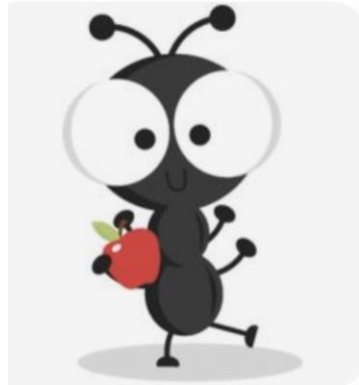
بی گومان فاکسین دژی نه ساغیین ب زیان دئینه دانان وه کو سورکا خوریکا شه له لا زاروکا هتد — نوژدار هندهک میکروبییت لاواز یان بییت مری دکه نه له شی مروفین ساغله م ب ریکا ده رزیکا (شره نقا) لی ئیکسه ر وی گافی ئامیری به رگرییی (مناعه) دژی فایروسان دله شی دژی وان فایروسیین مری یان لاواز وبه رگرییی دکه ت . جوره کی (سپیلکی) ب مایکروسکوپا تینه دیتن دناق دخوینیدا دبه پرسن ژ فی پروسی وهیرشی لسه رگشت میکروبان وفایروسان دکه ن و دگرن وناهییلن ببنه زیان بو مروقی و ئه و ده ما فایروسیت ب زیان ومه ترسی دگه هنه خوینی ، ئه وفاکسین زی هاتبته دانان ودخوینیدا هه بت هیرشی دکه ته سه ر فایروسا و یویچ دکه ت به ری کو ببنه نه ساغی وزیانی بگه هیینه مروقی .

57_ چه شه ره زځستانی کبفه به رزه دین ؟

که له ک ژ فان چه شه را دناځ شه قین داروبار و دیوارا دا خوځه دشیرن و هنده ک نهردی دکولن و لویری خو ژسه رمایی دپاریزن ، به هرا پتر دمرن بو نموونه نیریت خالخالوکا پاییزی دمرن ، ومی خودپاریزن بریکا میتنا خوینا پیشییا وه کو ماده کا دژی جه مداندی ژی چیدبیت و دئینه پاراستن ، چه شه ره خو دځه شیرن وسه رمایی دپاریزن دا گهش بن ومه زن بن ټانکو بگه هن برحه تی زځستانی^۶ زیده بن ټه ځجا جهه کی دگهرن بو زځستانی^۷ ، ستینگ ژی بونموونه هه می دمرن ژبلی مه لیکا وا دمینته ساغ دناځ څه شاره کی دا . باهرا پتر یا په لاتینکا ژی دمرن لی بهری هنگی هیکیټ^۸ خو لسه ر قورمیت رووه کا دکهن ، ژبلی به لاتینکا بناځی (چاځی تاووسی) دمینته ساغ . وبه لاتینکا (ټه دمیرال) ژی دمینته ساغ ژبه ر کو به ره څه باشوری که رم دفرن .

58_ چافیت حه شه را جو تایبه تمه ندی هه نه؟

هه ر چافه کی حه شه را بو نمونه میش. ژ 1000 چافیت دبه رئیگه
 پیکهاتیه لهوما دهما مروفا هه ول دده ت و دقیت میشه کی یان پیشییه کی
 بگرت یا بزحمه ته ژبه رکو ئه و گه لهک زوی دبینیت و ژه می لایان , ده
 ما دفریت 250 وینا دچرکه کی دا تومار دکه ت لی چافیت مروفا تنی
 24 ره سما تومار دکه تن ,

59_ کی ٹننتہ رنبت که شف کره؟

بو جارا ٹیکی سالا 1969 چوار زانایین ئەمریکی ژ چوار کولیزین ئەمریکی
شیان کومپیوتەرین خو ب ریکا تەلەفونی پیکشە ب

گریدەن ب فی ریکی شیان پیزانینین خو لیک بگهورن و بگەهیننە ٹیک
ناقئ وی کرنە (ئارپانیت) دگە ل بورینا دە می کومپیوتەر زیدە بوون و
باهرپتر عالم و زانا و بنگە هیت فەکولەینین زانستی و عەسکەری بوون وی
دەمی ژ 200 کومپیوتەرا زیدەتر نەبون بەلی نوکە زیدەتر ژ
800000000 کومپیوتەران پیکشە کاردکەن وئیک ملیاردا مروفا پیقە
دمژویلن وکار پی دکە ن .

60_ ژ کهنگی فه به روکی جینز نانکو کاوبوی هه به ؟

ژ سالا 1850 جینز یان ئەم دبیزینی کاوبوی مروقه کی ئەلمان بو هاتبو لکاره کی باش بگه‌رت ل ئەمریکا نافی وی لوب شتراوس بو پاشی نافی خو کره لیفی شتراوس سالا 1847 هاته نیویورک و دگه‌ل بریایی خو لويس جههک بو جل و به‌رگ فروتنی فه‌کرن وی ده‌می خه‌ک ب لی گه‌ریانا زیریدا کار دکرن ل سان فرانسیسکو ده‌ما وی گو‌ه لی بوی ئەوژی چو سان فرانسیسکو سالا 1850 لویری خه‌لکی گه‌له‌ک به‌نته‌رون نانکو شه‌ روالیت کاوبوبویی ژی دکرین ژبه‌رکو هوین و سئک و گه‌له‌ک ب هیز بو زوی نه‌ددریبا , نه‌ خاسمه بو وان که سیت ل زیری دگه‌ریان ل جهیت چیایی و بن ئە ردی (تونیلادا) ئە فه‌ په‌ روکه ژ پامیبی سافی چیدکرن وره‌نگی شین ژی ره‌نگی تایبه‌ت بو . لی فی ده‌ می گه‌له‌ک ره‌نگ و مودیلین نوی بییت هاتینه‌ چیکرن په‌ روکی جینز ده‌یته‌ نیاسین وه‌ کو سیمبولا سه‌ ره‌لدانا نفشه‌ کی گه‌ نجان بو ل سالیته‌ پینجیا دژی دایک و بابان .

61 جول سهر بشتا حیشترا ن هه به ؟

هومبانك ئانكو (سنام) دناقدا ژى دوهنه ئانكو (روین) ئەو روین هیزی وتاقه تی دده ته حیشتری ده ما خواریا وا کیم دبت بو زانین حیشترا شیانه کا عه جیب یا هه ی بو کومکرنا ئافی دلەشی خودا ، مروفا دشیت بیژت چو جارا حیشترا برسی یان تینی نابن هه می ده ما ئاف و خواریا یاعمبار کریه دلەشی وان دا .

62_ بوجی پشیک دکه فنه سه ره له بیت خو دهما ژ بلندا هبی دکه فن ؟

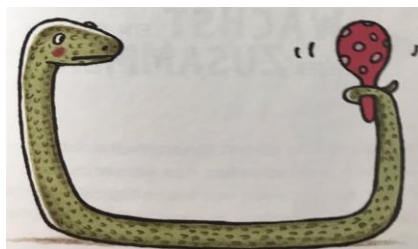
میکانیزمه کا سروشتی یه ده ف پشیکا خودی مه زن ل ده ف فان گیانه وه
 ران چیکریه دبه رهه فبن دهما ژعه ده کی بلند پشت و پشت دکه فنه
 خواری ئیکسه ر هیشتا ل هه وایی سه ری خو بادده ت دویفدا سنگی خو
 ، دویفدا پشتاخو ودویماهی پییت خو پییت پستی

و دهیته خواری ئیکسه ر پشیک دقولپیته سه ره له پییت خو وپاشی دکه فته
 ئهردی کوریا وی ژی گه له ک هاریکاره د فی پروسی دا دکه ت.

63_ هنده ك مار خشخشی ب جو دكه ت ؟

ماری ب خشخك وه كو گه له ك جوریت مارا خو كه قل دكه ن و ئیكى
 نوی چیدبیت . بهرماهیكین كه قلی^۶ وا لسه ری کوریا وا دمینت وحشك دبت
 وه كو خه له كا , ده ما ئه ق ماره هه ست بمه ترسییه کی دكه ت بله ز
 کوریا خو بلند دگه ت وده هه ژینیت وئه و خه له ك

حشك دبن وه كو خه له كا لی دئین و دمینن ده ما مار هه ست بمه ترسییه کی^۶
 دكه ت کوریا خوب هیز دهه ب هیز^۶ ق ئیک دكه فن وده دهه ژینیت و ق
 ئیک دكه فن و ده نگه کی وه كو خشخشکا زاروکا ژى^۶ د ئیت ژ دویرییا
 20 مه تران مرو ق گوه لی دبت ئه ق ماره گه له ك بژهرن .

64_ ده ما ههستوبك دشكيت بان زبان دگه هتي چه وا نئنه ن وساغ

دبته فه ؟

ههستی ژ بابه تیت ساغ و برح پیک دئیت و شانیت هه ستی بیت کو دناؤ خوییا فوسفاتا کالسیومی عه مبار کرییه داقیت سپیلکی ئانکو زولال نه رماتیبی دده ته هه ستی دا بچه مییت , دهما جهی شکهستی دئیته جیس کرن ئه و جه ئارام دبت و نالفت ئه فه هاریکاریه کا سه ره کییه بو ساغ بونا هه ستی نه خاسمه بهینا ههردو جهین شکهستی ژ خوین کوم دبت وتیر دبت وه کو جه لته و هه ردوو ره خیت شکه ستی دگه هینته ئیک دویفهدا دناؤ وی جه لتی دا کالسیوم کوم دبت و بابه تیت ههستییه کی نوی چیدکته بناقی (کاللون) و دوی جهی شکه ستی دا هه ر بهیز دکه قته وهیدی هیدی هه ستی ئاؤا دبت ههتا کو وه کو بهری شکه ستنی دزفرت ساغلهم و نوی دبته فه.

65 بوجی دهما خوارنا تهزیاتیان سهردئبشت؟

دهما تهزیاتی ف پدییا یان بانی^۶ دهفی دکه فث ئیکسه ر عهسهب ئەلامی^۶ ئانکو ئاگه هداربی ددهت دا کو ژده ست دانا گهرماتی^۶ کیم بکه ت ده ما ده ماریت خوینی^۶ خو دمچینن و تهنگ دبن داکو ریکی نه دهن ته گهرماتی نزم تر لی^۶ ب ئیتن ئیکسه^۶ مروف توشی سه^۶ ئیشانهکا بهیز بو ده مه کی کورت دبت و دهما ئەو تهزیاتی نه مینیت جاره کا دی ده ماریت خوینی فه دبن وفره ه دبن وئیشان نامینت.

66 ئەری مروف دشین سه^۶ نشیف تشته کی ب خون یان فه خون؟

دهما مروف تشته کی دخوت یان فه دخوت دگه رییدا^۶ دچته خوار و پاشی دبوریا مه ریئی دا دچپته خوار و دهما دچپته دگه دیدا ئانکو مه عیده دا قه په غهك لسه ری^۶ مه عیده ی یا هه یی ئیکسه^۶ ر دتیته داخستن ئە فجا ئەو زاد دمینته دناف مه عیدی دا , دهما خوارنی^۶ وداعویرانا زادی ئە وکونیت بو دفنی^۶ و قه سه بین هه وایی دچن ئە وژی دئینه گرتن ئیکسه^۶ ر بیهن ئینان و برن ژی رادوه ستت , لی^۶ هه رفه خوارن ژی ریکا خو خه له ت ناکه ت و درست دچپته خواری.

67. چند جورین تیمساحا هه نه؟

ناقی^٧ تیمساحیت ره سه ن (کروکودایل) ه ئه وژی دهما مروف سه حدکه تی^٧ ددانیت وا گه له ک مه زن و بهیزن^٧ و ریزین^٧ سه ری و بنی لده رفه ی ده فی وایه و دیار دکهن ، لی^٧ جوره کا دی یا تیمساحا یا هه یی ناقی^٧ وا (ئه لیگییتور) ه ئه وژی ددانین^٧ وا تنی ریزا^٧ سه ری دیار دکته مروف ژدانا دزانت چو تیمساحه ؟

68. بوجی دهنگه کی نه خوش وتیژ ته باشیری سه بیوره ی دئیت ده مادنقیسین ؟

دهما مروف سه حدکه ته سه بیوری^٧ یان ته باشیری مروف دبینیت بانى هه ردوکان راست و حولی نه لی^٧ ده ما مروفل بن میکروسکوپى سه حدکه تی دی بینیت هه ردوکا که ندو کورین^٧ هه یین ونه دراستن ئه فه دبیته ئه گه ر دهما ف ئیک^٧ دکه فن ئه و دهنگی^٧ نه خوش کو زی دئیت کو مروف گوھیت خو بگرت؟

69_ ئه‌ری گیانه‌وه‌ر دکه‌نه‌که‌نی؟

که‌نی بی گومان تنی بو مروفايه وسیمبولا که‌یف ودلخوشیی دئیتنه نیاسین
 ، لی گیانه‌وه‌رده ما دئفن وه کو سه بی یان پشیکا یان غوریللا ده‌ف و لیغین
 وا د لئن و ده‌نگه‌کی شبهه تی که نییی یان گرییی ژوان دئیتن لی ئه‌و
 سیمبولا ترسی یه ل ده‌ف گیانه‌وه‌را و چوجارا باوه‌ر نه‌که گیانه‌وه‌ر بکه‌نن؟

70_ بوجی هنده ك مروفت دهستی چهی بكار دتینن وهنده ك دهستی

راستی؟

ئەفە سوبحان الله كارى مه‌ژى يه ،هيزا مه‌ژيبى هەر مروفه كى ژ ئىكى دى يا جودايه هندهك لايى راستى يى مه‌ژيبى وان بهيز تره و هندهك ژى لايى چهيبى بهيز تره 90٪ دهستى راستى بكار دتینن و 10٪ دهستى چهيبى بكار د ئینن بو زانینا چينابت مروفا فى دياردا سروشتى بزورى بگهورت دا تنى ب دهستى راستى كار بکه ت ژبه ر ئە و کريار دى زيانى کههينته مه‌ژى .

71 دوبریا ریکی ژئوردی بو هه یفی چه ند ه ؟

لسالا 1969 بو جارا ئه ولی مروژ گه هشتنه سه ر بانی هه یفی ب چوار روژا. نیفا ریکی دما به ینا ئه ردی و هه یفی دگه هته 384400 کیلومه ترا، ب ساروخا گه ردوونی ژی 40000 کیلومتره بو هه ر ده مژمیره کی . هه ر بفی له زاتییی دشیپت ب کیمتر ژ ده ه ده مژمیرا بگه هته هه یفی و چه ند له زاتی زیده تر بت دی زیده تر هه و جه یی سووته مه نییا بتن لی دی زوی تر گه هیتن ، وه کو له زاتییی کیمتر لی بکه ن دی سووته مه نی کیمتر بن لی دی ده مه کی درپژتر پی د فیتن بو گه هشتنی .

72. دامانا خالینن ره ش لسه ر بشتا خالخالوکا جیبه؟

چیکرنا خودی مهزنه و گهلهک جارا هه مو خال هندی ئیک نینن هندهک
 جارا سینه یان پینج یان هفتن نه و ژ هه می جورا پتره هنده ک زی
 بیست و چوار خالن ژکه قندا مروف دبیژن کو خالخالوک به خت وتالعه کی
 باش بو مروفی دئینیت ده ما چافی مروفی فی دکه قت و دبینت باوه ریا
 وان نه فه بو چنکو خالخالوک وان رشکا دخوت نه ویت گهلهک زیانا
 دگه هیننه به لگا ونا هیلت چو زیان ب گه هنه به لگا ورووه کا له وما جهی
 دلخوشییا جوتیارا بو.

73_ دهمی باشقه جوننا ئاڤا ده ریایی ئاڤ کیشه دجت؟

دهما هه یف هیز ا کیشانی^٧ (گرافیتی) لسه روویی ئه ردی ئه نجام دده ت
 ، وی دهمی ئاڤا ده ریایی لدویڤ جهی هه یف لی دزڤرت پیلیت ئاڤی
 لسه لیڤین^٧ ده ریایی (په راڤ) بلند دبن و لافاو چیدیت . به روڤازی لایی^٧
 دی یی^٧ ئه ردی ژی هه ر لافاو روویی دده ت لی کیم تره ، ئه ڤجا دبه ینی
 دا پیلیت ئاڤی نزم وغه واره دبن .

74. جهوا ته رمیت فیرعه ونیباا(مومی) دهاتنه کفن کرن وپاراستن؟

مسرییت که فن باوهدرکرن مروف پشتی مرنی ژیانای بهرده وام دبت له وما دپاراستن . ئەقجا هندهک مروقیٲٲ شاره زا دفی بواری ئانکو(موحه ننت) بشی کاری رادبون ده ما هناقٲٲٲ مری دئینانه ده‌ری و جهی وا خوی دکرن دا هه مو شه ها له‌شی مری باش حشک بکهت و هندهک په‌روکیٲٲ تایبته شه‌ما دکرن و که‌له‌خ پی دپیچان و دکرنه دتایبتادا بو زانین ئە ق میتوده که له‌خی مری دپاریزت ژ پویچ بوونی و بهزاران سالا دمینن بی زیان نمونه مومییت فیرعه‌و نیت مسری . هه‌ر وه‌سا ل وه‌لاتی پیروو ئەق پروسه بکار دئینان .

75 بوجی دهنگی ئافی ژنا ف شه بتانوکیت (سه ده ف) ده ربا بی دئین

ده ما ده به به رگوهی خو؟

ده مامروڤ سه ده فی ده ته به رگوهی ده نگی پیلیت هه وایی دناڤ
 قلاهییت وان دا دگه رییت و دزڤرته فه گو هیت مروقی وبهیزه کا جودا
 ده ما مروڤ سه ده فی دانته به رگوهی خو بی گومان هه وا بی دناڤدا
 دزڤرت دگه ل پیلیت هه وایی و ده ردکه فت، له وما چه ند هه وا یان ده
 نگ پتر بن یان سه ده ف ژی چه ند زه خم تربت ئه و ده نگی ئه م
 گوھ لی دبین ژناڤ سه ده فی دی بلند تربت .

76_ بوجی ئەم دبیهنژین؟

دەما مرووف بیهنا خو دکیشیت و هندهک توز یان تشتهکی غەریب دچته د ناڤ
 دڤنی دا ل ویری هندهک دویمایهیکیت عهسه با بیته هویر دنازیرین دژی
 فی چه ندی ئیکسه ر مرووف دبیهنژیت و ئە و توزا مایی ژ دڤنی ده ر
 دئیخت وریکی ناده ت چو زیان بگه هه سییا ده ما به رگی دڤنی
 ژناڤدا دوه رمت ژ ئە گه ری ڤایروسیت پهرسیفی ئە ڤایروسه بریکا
 بیهنژینی بساناھی ده ردکه فن.

77_ کرمیت گوهان جنه ؟

مروشین بهری باهر دکرن کو نه و هنده جوریت کرمان بییت هه ین خو
 دخشیننه د گوهیت مروفا دا و لویری دژین لی وه نینه، نه ف کرمه دشه رمینن
 و تنی خو دده رز و دشه قیت بییت دیوارا ین هیکیت خو دیاریزت وودانته
 بن به را ین ده بییت دارا وگرنگه بو فان کرما کو نه و جه نه بی ب
 شه ه بت ونه بی سار بت . ده ما می هه ست دکهت کو نه ف جهه ئیدی
 ب کیر نائیت سار بت ین گه لهک تهر د بت هیکیت خو دبه ته جهه کی
 دی .

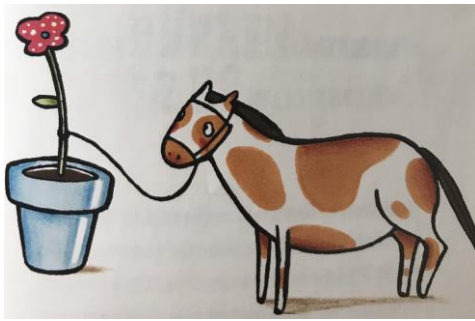
78 بوجی کریستیان هیگیت ره ننگین ددهنه ئیکو دول جه ژنائسته ری؟

عه ده ته ك و باوه ریه كا كه فنه ل ده ف کریستیانا رابونا عیسی پیغه مبه ری سلافیت خودی لسه ر حاوی ژ مرنی ئه ف پشوویه دكه فته ئیکشه مبییا پشتی کاملانا ههیشی دهسیکا بوهاری ئه و هیك سیمبول ژیانی و بردهوامبیا وی وگه شبونا بوهاری یه هه و هسا مسری و فارسیت كه فن هیگیت ره ننگین بو ئیکودو دهنارتن , فارسا باوهر دکر کو ئهرد ژ هیگهكا ناژدهها ده رکه تیبیه .

79_ کهنگی دبیژنه هه سبی (پونی) ئانکو هه سبی بچوک؟

چو جوداهیبه کا مهزن دبهینا وان دا دانینه، لی ئه گهر به ژنا هه سبی ژ جهه کی ل نیفا پشتی تیته پیقان ب داره کی تایبته دبیژنی داری پیقانی ژ 1,48 سه نتیمه تران کیمر بت دبیژنی پونی، کورتترین پونی دجیهانیدا بناقی فالابیللا تنی 70 سه نتیمتره، پونی یا تایبه تمه ندیبیت هه ین بو نمونه چاقیت وا دمه زنن پویرته کی بوش یی لسه ر ئه نییا وا ن، پیبیت وا کورت ترن لی نه دساناهینه بو سیاران یان ده ما بار هه لگر بن بزه حمه تن وبزاقی دکه ن، بو زانین پونی د تیگه هشتی وفامانه له وما راهینه ریت فان گیانه وه را سه بر دقیت هه تا وان فیر دکه ن.

80_ قه شیت کاتولیکا ژنی دئینن یان نه؟

باوهرییا قه شیت کریستیانییت کاتولیک ئه وه کو دقیت ههمی ژیا نا خو بو خودی ته رخا ن بکه ن و هه مو خوشیییت ژیا نی وهکو زا روکا و ژیا نا خیزانی هتد ... بهیلن تنی په رستنا خودی بو وان یافه ره ب دیتناوا هه مو زا روک وهکو زا روکییت وانه لی کریستیانییت ئورتودوکسان چیدبت ژنی بینن و زا روک ژی هه بن و ژیا نا ئاسایی بریفه ببه ن.

81 بوجی (ماسیبا جیلی) یا حولیبه وه کو جه لیلی.

ئهف گیانه وه ره بییت بی^۷ ههستی نه لهوما یا نهرمه وه کو جیلیبی و
 99٪ ژکیشی وان ئافه ، لهوما یا نهرمه ژشکلی فه دیاردکه ت ماسیه
 کا بی^۷ زههر و زیان لی^۷ براستی زیده یا ژه هراوییه ده ما بو نمونه ده
 ستی مروقی فی بکه فت مروف توشی هه ساسیبه ئانکو ههستیاریا
 پویستی دبتن

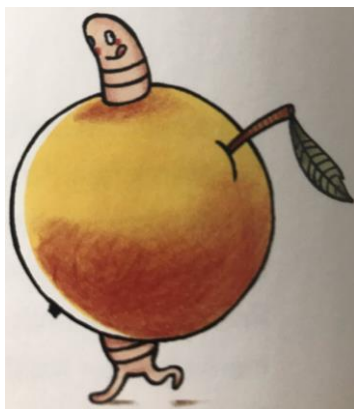

82_ جرد خول کویفه فه دشیرن؟

ژمارا جردا ژ مروفا پتره هه مو جهین فه شارتی وه کو سهرداڤا یان سولینا
 دژین و خوارنا وا ژی ل سهر گلپشی مروفا یه وهه مو تشتا دخون دوو
 جوریت جردا بیټ ههین جردیت ناڤ خانپیا کوریا وا ژ له شی وا درپژتره
 ویویرتی وا ژی یی راسته و دشین بسهر دیوارا ب کهفن . لی جردیت گه
 روک نهشین بسهر دیوارا ب کهفن وقهلهوترن و دناڤ مه نهولا وسولینیت
 ناڤی دا و سهرداڤا و جهیت ته ر وتاری نه ف جوره دشین باش مهله قانیا
 ب کهن و کوریاوا ژ له شیوا کورت تره.

83_ نه گه ری هه بونا کرما دناف سیفادا جیبه ؟

هندهك به لاتینك هیكیت خو دكه نه سه ر به لگیت داریت فی فیقی ود
 هما دبنه كرم ژ كه قلی خو دهر دكه فن وبله ز دكه فنه سه ر سیفیتت گه
 هشتی و بی بیهن فه دان د خون هه تا دگه هنه كاكلكا فیقی و دبورن و
 ژ لایی دی دهر دكه فن و مروف دهما سیفه کی كه ر دكه ت دشیت ریکا وان
 کرما دنافدا ببینیت یان هندهك جارا به رماهیك ئانكو پیساتیا وان
 وهكو دندکین رهش لسه ر سیفا کرمی دبینت

84_ جهی کفانا ره نگا ب درستی ل کویفه به ؟

دهما باران دبارت و روناھییآ هتافی دگهلدا بت ئه و روناھیی دناق دندکا
 ئانکو قه تر یٲ ئافی دا دبورت و ئه وروناھی ژیکفه دبت بو ره نگیت خو
 بیٲ سه ره کی سور و مور وزهرو کهسک و پرته قالی وشین وهه ره سا مروق
 دشیت ژه می لایان فه ره نگیت وی کفانی بشکله کی دی ببینت بو زانین
 ئه و کفان نیفا خه له که کا ته مامه لی ئه م تنی نیف خه له کی دبیین
 نیفا دی یا خه له کا ره نگا ئاسو دبرتن له وما ئه م تنی کفانه کی دبیین .

85_ ټه و خیزی دینی ده‌ریایی دا ژکوفه هاتیه؟

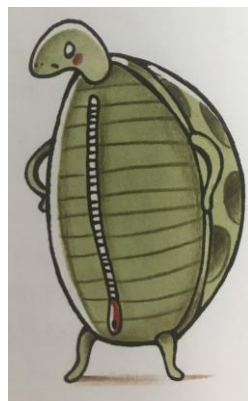
بی گومان ژ چیا د ټیتن ده‌ما بهر دهه رفن و ژچییای به ره ټئردی گریل
 دبن و دکه ټنه دناق‌رویبارا دا نه خاسمه ده ما ټاقه‌کا بهیز و بوش بت
 پیلیت وی ټافی وان بهرا ژوردا دبه‌تن به ره ټ ده‌ریایی د ریکاخودا هر
 دشکین و هویر دبن هه‌تا دکه هنه بنی ده ریایی ، پشتی پشکنینی زانایان
 په سه ند کر کو به‌ریت چییایی و خویزی بنی ده ریایی هه ردو ژ ټیک
 بابه‌ت بیت چیبوین.

86_ بوجی پاپور نقووم بناین؟

شپوه و و زور بونا قلاهیی دناق ټاقه‌ها پاپوران دا چه ند مشه بت کی‌شا
 پاپوری سټک تر لی دټیت و هیزا پالدانا ټافی بو سه ری پهیز تر لی دټیت
 ژبه رقی چه ندی پاپور چه ند یا زه خم دمینته سه‌ر ټافی ونقوم نابت

87_ کیسه له دشین که قلی خو بگهورن بان ب هافین ؟

کیسه له نه شیت نهو که قلی بی سروشتی دگه ل وان چیبوی دهمادهیکیدا و پستی ژ هیکی دهردهفت و ههتا مهزن دبت نه و که قلی مهزنتر و بهیز و ستویر تر لی دئیتن و دبتته ته مامکهر ی په راسییت کیسه لا و بربرکییت پشتا وان . دهما توشی مه ترسییا دبن نهو کیسه له خو دکیشته د نا ق که قلیدا وخو دپاریزیت دا چو زیان نه گه هنی .

88 ئەگەری ئیسکا جیبە؟

بەینا قە فە سا سییت مروفی و زکی ئە ندامە ک بنافی (حجاب حاجن) یی
 هە یی هەردوکا ژێک جودا دکەت ئە ژ ئە ندامە دەماھاریکاریا مە دکە ت
 بو هە ناسە کرنی ئە گە ر عەسەبە ک تایبەت بیتە ئازاندن ئیکسە ر
 ئەو حیجاب خو دکیشتە پشتی سیی ژی فرەھ دبن و هەوایی دکیشن ئە ژ
 کارە بلەزاتییا بریسیی رویی ددە ت بو رییدی ئانکو (لسان المزمان) و
 ئیکسە ر قە پات دبت وی گافی ئە و هە وا ژ بەهیز فی دکە فت و ژ ئە
 گە ری فی فیکە فتننا هە وایی یا بەهیز ئەو ئیسک بو مروفی چیدبن .

89_ که نگی ته له فون هاتیه که شف کرن؟

ل سالا ماموستایه ک 1861 نافی و ی فیلیپ رایز بو نامیره ک چیکر کو
 ئیکه مین ته له فون بو کو شیان هه بوو دهنگا ب ریکا نه لیکتریکی
 فه گوهیزیت ئیکه مین رستا دنا قدا هاتیه گوتن ئه فه بو : هه سپ زله تا
 خیارا ناخوتن ! ماموستایه که ی دی یی ئه مریکی نافی وی

(نه لیکساندهر گراهام بیل) مفا ژی وهرگرت و وئامیره کی دی پشتی پازده
 سالا چیکر , و سالا 1876 , ئئیکه مین نامیری ته له فونی یی به رهه فه بو
 و بدرستی هاته ب کار ئینان . دنا قدهسکی ته له فونیدا ماکروفونک و
 سه مماعه بییت داناینه ده ما ته له فون کرنی ئه و پیلین دهنگی تینه گوهارتن
 بو ئیشاریت نه لیکتریکی و بریکا وایه ری ئانکو خه تی ته له فونی دئیته
 فه گوهاستن بو ته له فونا مروف په یوهند ییی پی دکه تن و لویری سه مماعه
 جاره کا دی وا ئیشارا دگهورت و دبنه پیلین دهنگی دا مروف گوه لی
 بت , هه ژی گوتنی یه لسه ر وی ده می ته له فون نه دهاتنه ئینان و برن و
 هه مو وایه ر بون لی پاشی بونه ئوتوماتیکی و بی وایر بو نمونه موبایل و
 کومپیوتەر لسه ر ده می نوی ومودیرن .

90_ کحول جبه وجه وا جیدیت؟

ثاف وجه ه و هوپس نانکو رووه کی جنجل و فتریاتیت هه فیر ترشی بیت هویر تیکه ل دبن نه و پرتکیت هویر دهه فیر ترشی دا بنه جه دکهت کو ژوی شه کرا دثاف ثافا جه هی دا کحول چیبیت , کحول بو گه له ک شولا تیته ب کار ئینان . ثافا جه هی دئیته شه خوارن ویابی زیانه لی ده ما کحول تیدا بت دبیته شه خوارنه کا ب زیان بو مروث نه خاسمه نه گه ر زیده شه خون , زیده یی فی چه ندهی خودایی مه زن یاچه رام کری . نه خاسمه بو موسلمانا چنکو دبه نه گه ری سه رخوشیی ورویدانا کاره ساتا بو نموونه ده ما هژوتنا ترومبیلی دبه نه گه ری رویدانیت دلته زین .

91 ئهخته بوت ئانكو ماسيبت حيرى جه وا دلشتن ؟

بههرا پتر ئهخته بوت ل بنى دهرياي ب دهستيت خو بيت دريژ خو
 دخشينيبت بهلى دهما مهترسييهك لسه ر ههبت دقيت بلهز ب رهقت يان
 دهما لدويف خوارنا خو دبه زت دقيت لهزي بكهت وه كو هيزا فروكا ده
 ما دفرن ئيكسه ر بو پيشيي بازده ت و بريكا هندهك شهقيت لدور له شي
 وان دا ژ سه رى وان حتى قورمى بيت هه ين و ژمارا وان هه شتن ئاقي
 د كيشنه خو ، بريكا وان شه قا كو شكلى كوفكا دده ن ، دهما بهيز دبه
 زت ئه وئاڤ بهيز وه كو بريسي ده ر دكه قت . ئه ڤ ماسييه دشيت به
 روڤاژى ئانكو پشت و پشت بچت چنكو ئه وكوڤك نه دقه يدكرينه و وئاژادن
 دلشيني دا لهوما ئهخته بوت دشيت بو هه مى لايان ژى بلقيت .

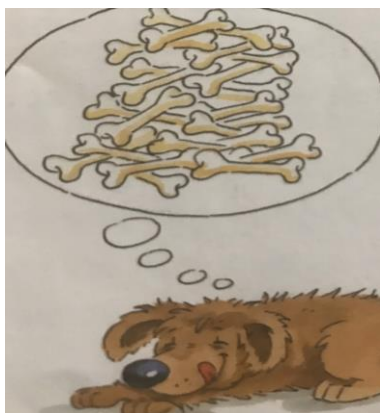

92 بوجی روندکیت مه دسویرن؟

روندکیت مه دسویرن ژبه ر کو دروندکادا پیچه کا خوی یا دنافا ، روندک
 دناؤ غوددیت روندکادا چیدبن جهی وان غوددا دکه فته به شی سه ری
 یی گوشا چافی یا ده فکی خواری ئانکو (جفن) ، بریکا که نال وجوکیت
 تایبه ت روندک دنافا دبورن و دبارن ، مروؤ دژیانا خودا نزیکی 80
 لیترین روندکا دبارینیت .

93_ ئهري گيانه وهر خهونا دببنن؟

دهما مروڤ چافديريا گيانه وهره كي نڤستي د كهت دي بينت هنده ك جارا
 چاڤيت وان دلڤن و د نالن و خو دلڤينن به لي زانا دببزن ئه ڤه نه نيشانيت
 خهونانه چنكو گيانه وهر نا ئاخڤن دا بومه ببزن كا خهونا دببنن يان
 ناببنن ؟

94_ غواصه ئانكو (پاپورا نقوومبووني) دشيت جه ند نقووم بت؟

دمينته سهر فشارا ئاڤي ل سهردا وغه واسي چه ند هيزه هه يه خو لبه ر زیده بوونا فشارا ئاڤي يابه رده وام بگرت تومار دبیزن يا گه هشتيه 11034 مه ترا سالا 1960 ناڤي وي غه وواصي باتيسكاف بو تني نه ڤ جوريت غه وواصا دشين ب گه هنه وي كويرا تيبيا ئاڤي لي بين له شكه ري دشين ب گه هنه كويرا تيبيا 600 حه تا 900 مه تران.

غه وواصا ئه مريكي يا ده رياييت كوير (ئالفين) دشيت 4500 مه تریت ئاڤي لسه ردا بن خولبه ر دگرت بي كو ب نيته هه رشاندن ژنه گه ري هيزا باري ئاڤي لسه ر . هه ژي گوتني يه بريكا في غه وواسي به ر ما هيبييت پاپورا تاي تانيك ببينت كو ل بني ده ريايي 3800 مه ترا كوير نقووم ببو؟

95 (یوفو) ٲانکو سینیکیت گه ردوونی بیت فروک هه نه ؟

گهلهك مروف باوهری ب هه بوونا یوفو یا هه ی ، گهلهگ ژ ی ٲه ور باوه ری پی نینه ، ٲه و مروفین باوردکهن چو دهلیل ل سه ر گوتن و باوه رییت خو نینن تنی ٲاخفتنه ، ٲه ٲ ناٲی یوفو ژکوٲه هاتیه ؟ (یوفو) ، (یو) ٲانکو نه دیار و (ف) ٲانکو فروک و (ٲو) ٲانکو ٲامیره ك ،

گهلهك جارا هندهك كهسان روناھیه کی ل ٲه سمانی دبینن باوهر دکهن ٲه و یوفونه ، به لكو روناھی یا فروكهكا ٲاسایی یان بالونهكا ههوايه وهه تا ده می نوکه یی مودرین ژ ی چو یوفو یان مروفین گه ردونی نه هاتینه خواری سه ر ٲهردی وكهسه کی ژ ی نه دیتینه .

96_ ته یر و ته وال دشین پشت و پشت ب فرن؟

ياسروشتی نه وه كو چويچك تنی بو پیشی د فرن .تنی چويچكا
 (كولبیریس) د شیت پشت و پشت ب فرت یان دجوهی خودا راوه ستت ل
 نه سمانی , دچرکه کی دا 80 جارا بالیت خو دښینیت بله ذاتییه كا گه له
 ك زیده مروږ نه شیت لښنا بالیت وی ببینت داکو ب شیت راوه ستت ژبه
 رښی چه ندی زیده تینی دبت و هه وجه ی فه خوارنی دبت .

97 بوجی بورکان دفویرین ۴

بورکان ل وان جها یی هه ی کو ل بن ئهردی وا بهریت گهرم و هلیایی
 وهکو ئهمریکا باکور(جنوب) وروژههلاتا ئهفریقا ب هیزن ومشه نه ئه و بهرین
 هلیایی دلئن و غازهك پهیدا دبتن کو دقیت دهر ب بت وهکو بو نمونه
 دهما مروث بتلهکی ببسیی ب شلقینیت و فهکتهت چهوا دفویریت ئهوژی
 هوسایه و دبه ینا شهقین ئهردی ریکاخو بو دهرقهی ئهردی دبینیت و دهر
 دبت دگهل ریبارهکی ئاگری دبیزنی (لافا) و دیکویلهکارهش ژی دچت .

98 پیلیت ئافی ژکوشه دهین؟

سه ر و بیی ئافی وهکو خودیکی یی رونه مروف دشیت خو تیدا ببینت، بهلی نه به رده وام یی ئارامه نه گه ر هیژا هه وای دهما ل ئافی ددهت و دلغینیت یا زیده بت ئانکو باروقه دی پیلیت وی ئافی ب هیژ دهه ژیین و بلند دبن، ده ماهه وای لاواز و وئارام بت پیلیت ئافی دی درحه ت ونزم و بی زیان بن، و مروف چوجارا نزانن چو وه خت دی ب هیژ بن یان د ئارام بن .

99_ بهروانیت هه‌وایی بو جو دئینه ب کار ئینان؟

پهروانیت هه‌وای هندهك جارا ژ دوو په‌را پيك دئیتن و هندهك چوارن و هندهكیت د مودرین و پیشكه فتی سی بهروانه بییت هه‌ین کار ی په‌روانا چیکرنا ئه‌لیکتريکی یه ژ هیزا هه‌وایی ده‌ما دئیتن ، په‌روانه دزقرن و هه‌وای دکه نه‌ئه‌لیکتريک . بو زانین ، په‌روانه وه‌کو میلیت ده‌مژمیری بو لایی راستی دزقرن ؟

100 نه گه ری روندکا جیبه ده ما هویرکونا پیفازا ؟

دنافا پیفازا دا هنده‌اک جوریت زهیتیت نه پیری بیت هین ، ده‌ما مروف

پیفازی هویر دکه ت

نهو زهیت دفرن و دگه‌ل بایی تیکه‌ل دبتنه پیکهاته‌یا کبریتی نه ف
 پیکهاته ده ما ددفرت ژپیفازا هویر کری و دگه هته چافا و نه و چه
 رمی کلمیشیی یی چافا د دئاریت و نیکسه ر و روندک دبارن . بو زانین
 ئافا پیفازا گه له ک یا ساغله مه بو کوخکی وه کو ده رمانه کی سروشتی
 دئیتنه بکار ئینان لی نه و پیفاز دفتیت وی کافی هاتبیتنه هویر کرن .

Wo ist das Meer bei Ebbe? 2010 –1
100 neue verbluffende Fragen und Antworten.